

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

KỶ YẾU HỘI THẢO KHOA HỌC

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN,
GIẢNG VIÊN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH
ĐÁP ỨNG YÊU CẦU NHIỆM VỤ BẢO VỆ TỔ QUỐC
TRONG TÌNH HÌNH MỚI

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

KỶ YẾU HỘI THẢO KHOA HỌC

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN, GIẢNG VIÊN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG
VÀ AN NINH ĐÁP ỨNG YÊU CẦU NHIỆM VỤ BẢO VỆ TỔ QUỐC TRONG TÌNH HÌNH MỚI

Sách không bán

KỶ YẾU HỘI THẢO KHOA HỌC

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN,
GIẢNG VIÊN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH
ĐÁP ỨNG YÊU CẦU NHIỆM VỤ BẢO VỆ TỔ QUỐC
TRONG TÌNH HÌNH MỚI

VỊ TRÍ, VAI TRÒ CỦA GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRONG SỰ NGHIỆP XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC HIỆN NAY

Đại tá Phạm Quốc Đầm

Trưởng khoa GDQP Trường Đại học Mỏ - Địa chất

Giáo dục quốc phòng và an ninh (GDQP&AN) là một bộ phận quan trọng của nền giáo dục quốc dân, một nội dung cơ bản trong xây dựng nền quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân, giữ vị trí đặc biệt quan trọng trong công tác quốc phòng và an ninh của Đảng, Nhà nước; nhằm bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh, khơi dậy lòng yêu nước, niềm tự hào, tự tôn của dân tộc, nâng cao ý thức, trách nhiệm, tự giác thực hiện nhiệm vụ quốc phòng và an ninh. Trước yêu cầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, đòi hỏi các cấp, các ngành, địa phương cần tiếp tục quán triệt sâu sắc quan điểm, đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước về GDQP&AN, thực hiện đồng bộ các giải pháp để nâng cao hơn nữa chất lượng công tác GDQP&AN trong tình hình mới, đảm bảo đạt được mục tiêu GDQP&AN tại Điều 4, Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh đã chỉ rõ: “*Giáo dục cho công dân về kiến thức quốc phòng và an ninh để phát huy tinh thần yêu nước, truyền thống dựng nước và giữ nước, lòng tự hào, tự tôn dân tộc, nâng cao ý thức, trách nhiệm, tự giác thực hiện nhiệm vụ quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa*” (Quốc hội, 2013).

Nhận thức đúng tầm quan trọng trong công tác GDQP&AN, Đảng và Nhà nước ta đã có nhiều chủ trương, chính sách sớm triển khai công tác này ở các trường học, từ phổ thông đến đại học. Để tăng cường quản lý nhà nước về công tác GDQP&AN, Chính phủ đã thành lập Vụ Giáo dục Quốc phòng và An ninh thuộc Bộ Giáo dục và Đào tạo, đồng thời đã điều động cán bộ, sỹ quan quân đội biệt phái sang cơ quan Bộ Giáo dục và Đào tạo và các trường học trong cả nước làm nhiệm vụ quản lý, giảng dạy môn học GDQP&AN. Chính phủ đã phê duyệt Đề án xây dựng các Trung tâm GDQP&AN thuộc các Đại học, Trường đại học, Trường Quân sự Quân khu trên toàn quốc để thực hiện nhiệm vụ giảng dạy môn học GDQP&AN cho sinh viên các trường trên địa bàn. Chương trình giảng dạy môn học GDQP&AN đã được thống nhất giữa Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Quốc phòng và Bộ Công an bảo đảm nội dung cơ bản thiết thực, sát với tình hình thực tế trong giai đoạn cách mạng hiện nay. Kết quả học tập GDQP&AN đã được đánh giá riêng và là môn học bắt buộc khi sinh viên ra trường được cấp chứng chỉ GDQP&AN bên cạnh bằng tốt nghiệp chuyên môn. Qua học tập về lý luận và kỹ năng thực hành các môn học về GDQP&AN, học sinh, sinh viên đã có những kiến thức cơ bản và hiểu biết được một số vấn đề về: Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam, một số nội dung cơ bản về công tác quốc phòng và an ninh, về nghệ thuật quân sự Việt Nam, về chiến lược “diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch đối với cách mạng Việt Nam, nắm bắt kỹ năng quân sự cần thiết, rèn luyện tác phong, nếp sống tập thể có kỷ luật, chủ động trong công cuộc bảo vệ

Tổ quốc trước những âm mưu, thủ đoạn của kẻ thù, góp phần tích cực vào mục tiêu đào tạo toàn diện của nhà trường.

Công tác GDQP&AN là công cuộc cần làm ngay trong chiến lược bảo vệ Tổ quốc, bởi những lý do sau:

Thứ nhất: Sau thất bại thảm hại tại Việt Nam, đế quốc Mỹ chưa bao giờ từ bỏ dã tâm chống phá cách mạng nước ta, xoá bỏ chế độ XHCN ở Việt Nam. Biện pháp mà kẻ thù thực hiện ngày một tinh vi, nham hiểm và thâm độc hơn, điển hình là chiến lược “diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ. Dã tâm của kẻ thù được che đậy bởi các thủ đoạn phi quân sự là chủ yếu. Bản chất sâu xa của chúng vô cùng nguy hiểm, đó là phản cách mạng, chống cộng, chống CNXH. Chúng dùng các thủ đoạn tấn công mềm và ngấm vào bên trong, kết hợp công khai và bí mật, lấy việc chống phá về chính trị, tư tưởng, văn hóa làm khâu đột phá, chống phá kinh tế làm mũi nhọn, lấy vấn đề dân tộc và tôn giáo làm ngòi nổ..., những sự kiện xảy ra vào đầu 2001 và 4/2004 ở các tỉnh Tây Nguyên cho chúng ta nhận thức rõ vấn đề này. Để thực hiện âm mưu đó, kẻ thù tập trung vào đối tượng là thế hệ trẻ mà chú trọng là học sinh, sinh viên để thực hiện thủ đoạn thâm độc bằng nhiều con đường khác nhau như tuyên truyền lối sống thực dụng, ăn chơi thác loạn, chủ nghĩa cá nhân vị kỉ, quên mất bản sắc, cội nguồn ở thế hệ trẻ; âm thâm truyền đạo trong sinh viên, nhất là tà đạo của một số kẻ đội lốt thầy tu, nhưng thực chất là những kẻ ăn lương của các thế lực thù địch bên ngoài, gây hoang mang, mất niềm tin với cách mạng của giới trẻ... Đối mặt với các thủ đoạn tinh vi, thâm độc trên, nếu học sinh, sinh viên không được trang bị tốt kiến thức xã hội, chính trị, kinh tế, văn hóa, không được chuẩn bị tốt về tinh thần dân tộc, kĩ năng bảo vệ bản thân, gia đình, xã hội thì họ là những người rất dễ bị lôi kéo và sa vào âm mưu của các thế lực thù địch.

Thứ hai: Xét về vị trí của đối tượng của GDQP&AN, trong đó có sinh viên ở các cơ sở giáo dục đại học trong xã hội hiện tại và tương lai, tỉ lệ những người được học GDQP&AN hàng năm chiếm số lượng rất lớn. Khi còn ngồi trên ghế nhà trường, họ là tầng lớp trí thức trẻ tinh hoa của thế hệ. Sau khi ra trường, thông qua môi trường rèn luyện, một số người tài năng trong họ sẽ là những người nắm bắt vị trí cao trong xã hội, có điều kiện tiếp xúc và có ảnh hưởng tới nhiều tầng lớp dân cư, cũng như có điều kiện tiếp xúc với yếu tố nước ngoài, nền văn hóa ngoại quốc. Phần đông những người qua thời sinh viên sẽ có vị trí trong cơ quan lãnh đạo Đảng và Nhà nước sau này, có ảnh hưởng đến các chiến lược và sách lược quốc gia. Một phần sinh viên sau khi ra trường được tuyển vào các tổ chức xã hội, các Tập đoàn kinh tế lớn của nước ngoài, những sinh viên này thường có trình độ chuyên môn, ngoại ngữ tốt. Đồng thời, tuổi trẻ nên đại đa số sinh viên thường có tính hiếu kì, nhạy cảm, ham học hỏi và thích nghi nhanh với cái mới, có nhận thức nhanh trước những vấn đề biến đổi của đời sống xã hội; tuy nhiên, họ còn thiếu kinh nghiệm trong cuộc sống và xử trí các tình huống phức tạp nên dễ bị kích động, lôi kéo vào các hoạt động manh động, rơi vào âm mưu gây “áp lực đường phố” của địch.

Từ những vấn đề đã phân tích trên, cho phép ta có thể rút ra: Công tác GDQP&AN có ý nghĩa hết sức quan trọng và lâu dài bởi vì:

- Kết quả của công tác GDQP&AN cho phép xây dựng một đội ngũ quân dự bị động viên vững mạnh có tri thức và trình độ, nhanh chóng đáp ứng được nhu cầu bổ sung cho quân đội khi chiến tranh xảy ra.

- Tích cực và chủ động chống trả chiến lược “diễn biến hòa bình”, đặc biệt chống trả âm mưu gây “áp lực đường phố” dẫn đến bạo loạn chính trị của địch.

- Bảo vệ được bí mật quốc gia và nguồn tri thức của đất nước (tài nguyên, lực lượng sản xuất của nền kinh tế tri thức sau này).

- Có tác dụng ngăn chặn mặt trái của toàn cầu hoá kinh tế, chảy máu chất xám sang các công ty nước ngoài, mất cảnh giác trong hợp tác quốc tế. Là bức tường lửa ngăn chặn các nguồn văn hoá độc hại xâm nhập vào đất nước ta trong giai đoạn hiện nay.

Giáo dục quốc phòng và an ninh góp phần trang bị những kiến thức cơ bản về quốc phòng, an ninh để bảo vệ Tổ quốc.

Đây là mục tiêu quan trọng hàng đầu của công tác GDQP&AN. Quá trình giáo dục và đào tạo trong các trường phổ thông, cơ sở giáo dục, học sinh, sinh viên được trang bị hệ thống tri thức cơ bản, toàn diện về lịch sử, tự nhiên, kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội và hệ thống kiến thức, kỹ năng theo chuyên ngành đào tạo. Trong đó, GDQP&AN là một môn học chính khóa, trang bị cho người học những kiến thức cơ bản về quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về quốc phòng và an ninh; xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân, xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận an ninh nhân dân, xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân; bổ sung kiến thức về phòng thủ dân sự và kỹ năng quân sự cần thiết để học sinh, sinh viên có thể sẵn sàng thực hiện nghĩa vụ quân sự, tham gia vào sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc cũng như vận dụng vào thực tiễn học tập, công tác cả trong hiện tại và tương lai. Đây là hệ thống tri thức có tính chất đặc thù bao gồm cả lý luận và thực hành, không có ở các môn học khác. Do đó, làm tốt công tác này ngay từ đầu không chỉ giúp học sinh, sinh viên nắm được những tri thức khoa học cơ bản của lĩnh vực quốc phòng, an ninh; truyền thống, lịch sử đánh giặc, giữ nước của dân tộc; tình hình thế giới, khu vực, trong nước; âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch, các kỹ năng quân sự cần thiết, mà còn làm tiền đề quan trọng để học sinh, sinh viên tiếp thu, lĩnh hội tri thức các môn học, lĩnh vực khác được tốt hơn.

Giáo dục quốc phòng và an ninh góp phần quan trọng rèn luyện bản lĩnh chính trị, bồi dưỡng phẩm chất đạo đức, lý tưởng cách mạng.

Đối tượng của GDQP&AN là thế hệ trẻ, có tri thức, sức khỏe, năng động, sáng tạo, nhanh nhạy với cái mới, có hoài bão, lý tưởng, luôn khát khao được cống hiến cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc nhưng cũng là bộ phận dễ bị lôi kéo, sa ngã vào các tệ nạn, tiêu cực của xã hội. Đặc biệt, cùng với tác động tiêu cực của mặt trái kinh tế thị trường, của toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế, hiện nay các thế lực thù địch đang dùng mọi âm mưu, thủ đoạn thâm độc để dụ dỗ, giảng bẫy thanh niên, sinh viên chạy theo lối sống thực dụng; kích động, lôi kéo họ tham gia vào các tổ chức, các hoạt động chống phá sự nghiệp cách mạng của nước ta, làm cho một bộ phận học sinh, sinh viên phai nhạt lý tưởng cách mạng, suy thoái phẩm

chất, đạo đức lối sống; “nhật Đảng”, “khô Đoàn”, “xa rời chính trị”,... Điều này đã được Cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng chỉ ra tại Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh toàn quốc lần thứ IX, ngày 11/12/2017: “Hiện nay, xã hội không khỏi băn khoăn trước thực trạng có một bộ phận thanh niên giảm sút niềm tin, phai nhạt lí tưởng cách mạng, sống thực dụng, xa rời truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc; thậm chí có một số ít thanh niên bị các thế lực xấu, thù địch tác động, lôi kéo, kích động đã có những việc làm đi ngược lại bản chất, truyền thống vẻ vang của Đoàn và trái với mục tiêu, lí tưởng cách mạng của Đảng và dân tộc. Tình trạng tội phạm và tệ nạn xã hội trong thanh thiếu niên diễn biến phức tạp”.

Do đó, cùng với các môn học khác, GDQP&AN sẽ góp phần quan trọng bồi đắp lòng yêu nước, lòng tự hào, tự tôn dân tộc, tình yêu quê hương, đất nước, truyền thống đấu tranh kiên cường, bất khuất của dân tộc; tính cần cù, chăm chỉ, sáng tạo trong lao động, lập nghiệp; có tinh thần dũng cảm bảo vệ cái đúng, cái tiến bộ; tránh xa tiêu cực, tệ nạn xã hội, tích cực đấu tranh với cái xấu, cái ác, cái lạc hậu, cản trở sự phát triển; hiểu rõ bản chất, truyền thống tốt đẹp của Đảng, của lực lượng vũ trang; tuyệt đối trung thành với mục tiêu lí tưởng cách mạng của Đảng, của dân tộc, củng cố vững chắc lòng tin vào sự lãnh đạo của Đảng, thắng lợi của sự nghiệp đổi mới; biết nhận diện và đấu tranh có hiệu quả với âm mưu “diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch; nêu cao tinh thần đoàn kết trong nhà trường, gia đình và xã hội, góp phần củng cố vững chắc khối đại đoàn kết toàn dân; sẵn sàng cống hiến, hy sinh cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Giáo dục quốc phòng và an ninh góp phần rèn luyện ý thức tổ chức kỉ luật, phương pháp, tác phong làm việc khoa học, hoàn thiện kĩ năng sống cho HSSV.

Bên cạnh những thế mạnh về tri thức, sức trẻ, sự năng động, sáng tạo... tuổi đời còn trẻ, kinh nghiệm, kĩ năng sống chưa nhiều, tính kiên trì, sự bền bỉ chưa tốt, dễ bị chi phối, tác động bởi những yếu tố tiêu cực bên ngoài, nếu không được quản lí, rèn luyện chặt chẽ, định hướng đúng đắn sẽ dẫn đến phát triển lệch lạc, sa ngã vào các tệ nạn xã hội hoặc vi phạm pháp luật... Vì vậy, quá trình học tập môn GDQP&AN, học sinh, sinh viên không chỉ được trang bị những kiến thức cơ bản của lĩnh vực này, mà còn được rèn luyện, làm quen với môi trường kỉ luật Quân đội; tác phong làm việc khẩn trương, nghiêm túc, thực hiện nếp sống chính quy, rèn luyện thể lực và huấn luyện các kĩ năng quân sự cần thiết. Thông qua các hoạt động quân sự đặc thù này sẽ góp phần hình thành ở học sinh, sinh viên tính tổ chức, tính kỉ luật cao, ý thức tập thể, trách nhiệm với cộng đồng; tinh thần đồng đội, khả năng phối hợp làm việc theo nhóm, tác phong làm việc nghiêm túc, khoa học, cụ thể, tỉ mỉ; sự bền bỉ dẻo dai, tính kiên trì, quyết tâm vượt qua khó khăn thử thách để lĩnh hội tri thức, vươn lên trong cuộc sống... Những đức tính này rất cần thiết, phù hợp với nếp sống công nghiệp và xu thế toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế sâu rộng hiện nay.

Giải pháp nâng cao hiệu quả công tác giáo dục quốc phòng, an ninh trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay.

Nâng cao nhận thức và tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền, người đứng đầu cơ quan, tổ chức các cấp về nhiệm vụ giáo dục quốc phòng và an ninh

Các cấp, các ngành tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức cho toàn dân, trước hết là đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý, chủ trì, chủ chốt các cấp về vị trí, vai trò của công tác giáo dục quốc phòng và an ninh trong tình hình hiện nay. Về nhận thức, cần thấy rõ giáo dục quốc phòng và an ninh là vấn đề có ý nghĩa chiến lược, nội dung quan trọng trong công tác quốc phòng và an ninh ở các bộ, ban, ngành, địa phương; biện pháp thiết thực góp phần xây dựng tiềm lực chính trị - tinh thần, xây dựng “thế trận lòng dân”, tạo nền tảng xây dựng nền quốc phòng toàn dân, thế trận quốc phòng toàn dân gắn với nền an ninh nhân dân và thế trận an ninh nhân dân vững mạnh.

Theo đó, các bộ, ban, ngành, địa phương và lực lượng vũ trang tiếp tục quán triệt sâu sắc chỉ thị, nghị quyết của Đảng, pháp luật của Nhà nước về công tác GDQP&AN, trọng tâm là Chỉ thị số 12-CT/TW, ngày 03/5/2007 của Bộ Chính trị (khóa X); Đặc biệt là Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh năm 2013, Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng; Quy định số 07-QĐ/BTCTW, ngày 16/4/2008 của Ban Tổ chức Trung ương về tiêu chuẩn bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh cho cán bộ, đảng viên và các văn bản quy phạm pháp luật mới ban hành, như: Thông tư số 172/2020/TT-BQP, ngày 30/12/2020 của Bộ Quốc phòng về chương trình khung bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh; Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT, ngày 18/3/2020 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về chương trình GDQP&AN trong trường trung cấp sư phạm, cao đẳng sư phạm và cơ sở giáo dục đại học... Trên cơ sở đó, huy động sức mạnh, sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị và toàn dân, sự phối hợp, hiệp đồng chặt chẽ giữa các lực lượng, phát huy hiệu quả lãnh đạo của cấp ủy, sự quản lý, điều hành của chính quyền và người đứng đầu các cơ quan, tổ chức đối với công tác giáo dục, bồi dưỡng, tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh. Coi đây là một trong những nhiệm vụ trọng tâm, một tiêu chí đánh giá năng lực lãnh đạo, quản lý của cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền và cán bộ chủ trì các cấp. Các ban, bộ, ngành Trung ương, địa phương theo chức năng, nhiệm vụ tích cực đổi mới, tăng cường công tác quản lý nhà nước, hiệu quả phối hợp trong thực hiện công tác này. Thường xuyên rà soát, bổ sung, đẩy mạnh thực hiện các kế hoạch, chương trình hành động, đề án về giáo dục quốc phòng và an ninh, phù hợp với điều kiện của cơ quan, đơn vị, địa phương mình.

Kịp thời kiện toàn, củng cố, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của Hội đồng giáo dục quốc phòng và an ninh các cấp.

Cơ quan thường trực Hội đồng GDQP&AN các cấp thường xuyên rà soát, tham mưu cho cấp ủy, chính quyền cùng cấp bổ sung, kiện toàn thành viên Hội đồng bảo đảm đủ số lượng, cơ cấu, thành phần hợp lý; xây dựng, hoàn thiện quy chế hoạt động, phát huy vai trò, trách nhiệm của từng thành viên trong Hội đồng. Chú trọng nâng cao hiệu quả công tác phối hợp giữa các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể trong triển khai thực hiện; chất lượng tham mưu, dự báo, hướng dẫn các cơ quan, đơn vị trong tổ chức bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an

ninh cho các đối tượng; GDQP&AN cho học sinh, sinh viên; tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho toàn dân, bảo đảm thích ứng an toàn, linh hoạt. Đồng thời, tăng cường kiểm tra, thanh tra các cơ quan, đơn vị, địa phương thuộc quyền, kịp thời nhân rộng những điển hình tiên tiến, kinh nghiệm, cách làm hay, khắc phục, chấn chỉnh yếu kém trong chỉ đạo, tổ chức thực hiện nhiệm vụ giáo dục quốc phòng và an ninh.

Đẩy mạnh và đổi mới nội dung, hình thức giáo dục quốc phòng và an ninh.

Quán triệt sâu sắc chủ trương Đại hội XIII của Đảng về “*Đổi mới và nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh cho cán bộ, công chức và cho toàn dân, bảo đảm phù hợp với từng đối tượng. Chú trọng giáo dục, thống nhất, nâng cao nhận thức về đối tác và đối tượng; nắm vững đường lối, quan điểm, yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới*”, trước hết phải bám sát, cập nhật quan điểm, tư duy, phát triển mới về đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng mà Đại hội XIII đã tổng kết. Trong đó, thống nhất, nâng cao nhận thức, tư duy, về: đối tác, đối tượng; bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa; kết hợp đấu tranh vũ trang với đấu tranh phi vũ trang; giữ vững độc lập, tự chủ trong điều kiện mở rộng hợp tác quốc tế; kết hợp chặt chẽ phát triển kinh tế, xã hội với tăng cường củng cố quốc phòng và an ninh, công tác đối ngoại... Các bộ, ban, ngành, trước hết là các bộ: Bộ Quốc phòng, Bộ Công an, Bộ Giáo dục và Đào tạo cần chủ động phối hợp nghiên cứu, đề xuất sửa đổi chương trình, bổ sung nội dung giáo dục, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh phù hợp với từng đối tượng và tình hình thực tiễn, nhất là cán bộ chủ trì các bộ, ban, ngành, địa phương. Đây vừa là đối tượng, vừa là chủ thể trong công tác GDQP&AN của địa phương, đơn vị mình.

Đối với công tác tuyên truyền cho toàn dân, Hội đồng GDQP&AN Trung ương tiếp tục phối hợp chặt chẽ với Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông, các cơ quan báo chí xây dựng chương trình, kế hoạch, đề án; tăng chuyên trang, chuyên mục, đa dạng nội dung tuyên truyền; phát huy thế mạnh của phương tiện thông tin đại chúng, mạng xã hội và đội ngũ báo cáo viên để tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh đến mọi tầng lớp nhân dân. Cùng với đó, các địa phương tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho toàn dân. Nội dung tuyên truyền, phổ biến bảo đảm phong phú, hình thức đa dạng, phương pháp linh hoạt, phù hợp với vùng, miền, dễ đồng bào dễ hiểu, dễ nhớ, dễ thực hiện. Cùng với nâng cao chất lượng tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho toàn dân trên các phương tiện thông tin đại chúng, các địa phương cần coi trọng hình thức tuyên truyền miệng, tuyên truyền bằng tiếng dân tộc thiểu số, nhất là đối với đồng bào ở vùng cao, vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới, hải đảo. Khuyến khích cách làm sáng tạo của các địa phương, đơn vị, phù hợp với hoàn cảnh thực tế, nhằm đưa công tác này vào chiều sâu, thực sự biến thành sức mạnh, tiềm lực quốc phòng và an ninh, đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

Chú trọng nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên và các lực lượng tham gia giáo dục quốc phòng và an ninh

Chất lượng GDQP&AN cho các đối tượng là kết quả tổng hợp của nhiều nhân tố, liên quan đến tất cả các khâu, các bước của quá trình giáo dục, bồi dưỡng. Trong đó, chất lượng đội ngũ giảng viên và các lực lượng tham gia GDQP&AN có vị trí đặc biệt quan trọng. Do đó, nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên và các lực lượng tham gia GDQP&AN là một trong những giải pháp rất quan trọng trong đổi mới GDQP&AN cho các đối tượng hiện nay. Các cơ quan tham mưu cần điều tra, khảo sát, đánh giá đúng thực trạng đội ngũ giảng viên, các lực lượng tham gia GDQP&AN; xây dựng chiến lược, kế hoạch, quy hoạch đào tạo, bồi dưỡng đáp ứng yêu cầu đổi mới GDQP&AN trong thời kỳ mới. Chuẩn hóa đội ngũ giảng viên và các lực lượng tham gia GDQP&AN cho từng ngành học, môn học cụ thể. Những tiêu chuẩn, chức danh cụ thể được xây dựng vừa là tiêu chí để các nhà trường bồi dưỡng, sử dụng đội ngũ giảng viên, cán bộ quản lý, nhân viên phục vụ của mình, đồng thời là mục tiêu để mọi người tự học tập, tu dưỡng phấn đấu tự hoàn thiện mình. Thường xuyên bồi dưỡng, tập huấn nâng cao năng lực toàn diện cho đội ngũ giảng viên về nhận thức, nội dung, phương pháp GDQP&AN; có chế độ, cơ chế, chính sách động viên tinh thần tự học tập của đội ngũ giảng viên, cán bộ làm công tác này. Đối với cán bộ công tác ở cơ quan tham mưu, giúp việc cho cấp ủy các cấp phải được lựa chọn kỹ về cả phẩm chất và năng lực. Ngoài tiêu chuẩn chung, đội ngũ này cần phải có trình độ chỉ huy, tổ chức quân sự, có nhân quan chính trị nhạy bén, khả năng phân tích tổng hợp; đồng thời, là những chuyên gia trên lĩnh vực mình phụ trách để tham mưu, đề xuất nhiều biện pháp phù hợp cho lãnh đạo, chỉ huy góp phần nâng cao chất lượng GDQP&AN.

Tăng cường công tác kiểm tra, thanh tra, sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm công tác giáo dục quốc phòng và an ninh

Kiểm tra, thanh tra là những nội dung quản lý nhà nước về GDQP&AN, được quy định cụ thể trong Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh. Bộ Quốc phòng, Bộ Công an và Ủy ban nhân dân các cấp cần tiếp tục phát huy tốt vai trò, đồng thời thường xuyên phối hợp, tiến hành kiểm tra, thanh tra nghiêm túc hoạt động giáo dục, bồi dưỡng, tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho các đối tượng. Kết hợp linh hoạt giữa kiểm tra, thanh tra thường xuyên, định kỳ và đột xuất, tập trung vào việc chấp hành các quy định của pháp luật về giáo dục, bồi dưỡng, tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh. Hoạt động kiểm tra, thanh tra phải bảo đảm thiết thực, hiệu quả, không gây phiền hà, cản trở hoạt động của cơ sở giáo dục, tập trung vào đánh giá đúng thực tiễn, kiên quyết khắc phục “bệnh thành tích”. Thông qua kiểm tra, thanh tra kịp thời biểu dương, khen thưởng những gương “người tốt, việc tốt”, nhân rộng những điển hình tiên tiến trong giáo dục, bồi dưỡng, tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh; có biện pháp khắc phục những hạn chế, giải quyết dứt điểm vướng mắc, bất cập nảy sinh trong quá trình tổ chức giáo dục, bồi dưỡng, tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho các đối tượng.

Hội đồng GDQP&AN các cấp, các cơ sở giáo dục và đào tạo, các trung tâm GDQP&AN được giao nhiệm vụ giáo dục, bồi dưỡng, phổ biến kiến thức quốc phòng và an

ninh cho các đối tượng và các cơ quan chức năng phải thường xuyên làm tốt công tác sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm hoạt động giáo dục, bồi dưỡng, tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho từng đối tượng. Hoạt động sơ kết, tổng kết cần hướng vào việc đánh giá chính xác những kết quả đã đạt được, mức độ đáp ứng của chương trình, nội dung, phương pháp giáo dục, bồi dưỡng, tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh với yêu cầu của nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Qua sơ kết, tổng kết chỉ ra được hạn chế, vướng mắc, thiếu sót của cơ chế, quy định hiện hành, từ đó kịp thời tham mưu, tư vấn cho Đảng, Chính phủ và các ban, bộ, ngành chức năng bổ sung, hoàn thiện, chuẩn hóa các quy định của Nhà nước về giáo dục, bồi dưỡng và tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho các đối tượng hướng tới nâng cao chất lượng GDQP&AN đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Bảo đảm cơ sở vật chất, phương tiện, trang bị kỹ thuật, thiết bị dạy học cho giáo dục quốc phòng và an ninh

Các bộ, ngành Trung ương, địa phương và nhà trường tiếp tục đầu tư xây dựng cơ bản các trung tâm theo Quyết định số 161/QĐ-TTg, ngày 30/01/2015 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch hệ thống trung tâm GDQP&AN giai đoạn 2015-2020 và những năm tiếp theo; Quyết định số 1841/QĐ-TTg, ngày 18/11/2020 của Thủ tướng Chính phủ bổ sung quy hoạch hệ thống trung tâm GDQP&AN thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050. Cùng với đó, đẩy mạnh nâng cấp cơ sở vật chất, hệ thống giảng đường, phòng học chuyên dùng, thao trường, bãi tập cho các trung tâm đang hoạt động. Các trường cao đẳng, cơ sở giáo dục đại học được tự chủ môn học tăng cường mua sắm bổ sung vật chất, trang thiết bị dạy học, mô hình học cụ; củng cố, nâng cấp thao trường, bãi tập, giảng đường, phòng học chuyên dùng theo quy định hiện hành. Đồng thời, phối hợp với cơ quan chức năng đảm bảo giáo trình bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh cho các đối tượng; biên soạn, ban hành giáo trình, sách giáo khoa môn học GDQP&AN trong trường trung học phổ thông, cơ sở giáo dục đại học, cơ sở giáo dục nghề nghiệp theo đúng lộ trình. Qua đó, góp phần nâng cao hơn nữa chất lượng công tác giáo dục quốc phòng và an ninh, đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

GDQP&AN trong sự nghiệp xây dựng xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay đặt ra phải tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác quan trọng này. Đây là vấn đề có ý nghĩa rất cấp bách hiện nay, đòi hỏi mỗi cán bộ, đảng viên phải quán triệt sâu sắc đường lối, quan điểm của Đảng về quốc phòng và an ninh; thống nhất về nhận thức, tư tưởng và hành động, triển khai thực hiện tốt chủ trương về GDQP&AN theo tinh thần Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng: “*Thực hiện tốt công tác GDQP&AN, nâng cao nhận thức, trách nhiệm, hành động của toàn dân đối với nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, củng cố quốc phòng và an ninh. Khai thác mọi nguồn lực, tiềm năng, thế mạnh để xây dựng tiềm lực quốc phòng và an ninh gắn với phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội*”, góp phần tăng cường quốc phòng và an ninh, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới./.